

Folkhälsomyndigheten

Folkhälsomyndighetens uppdrag på alkoholområdet

KAF-konferens, 22 mars 2018

Marie Risbeck

Innehåll

- Om Folkhälsomyndigheten
- Uppdraget på alkoholområdet
- Aktuellt senaste halvåret och framåt
- Förändrad tillsynsvägledning!?
- Utmaningar

Om Folkhälsomyndigheten

Alla har rätt att må bra

- God hälsa är det viktigaste i livet för de flesta människor.
- Folkhälsan i Sverige blir allt bättre.
- Men skillnaderna i hälsa mellan olika grupper ökar.

Vår vision

En folkhälsa som stärker
samhällets utveckling

För en god hälsa på lika villkor

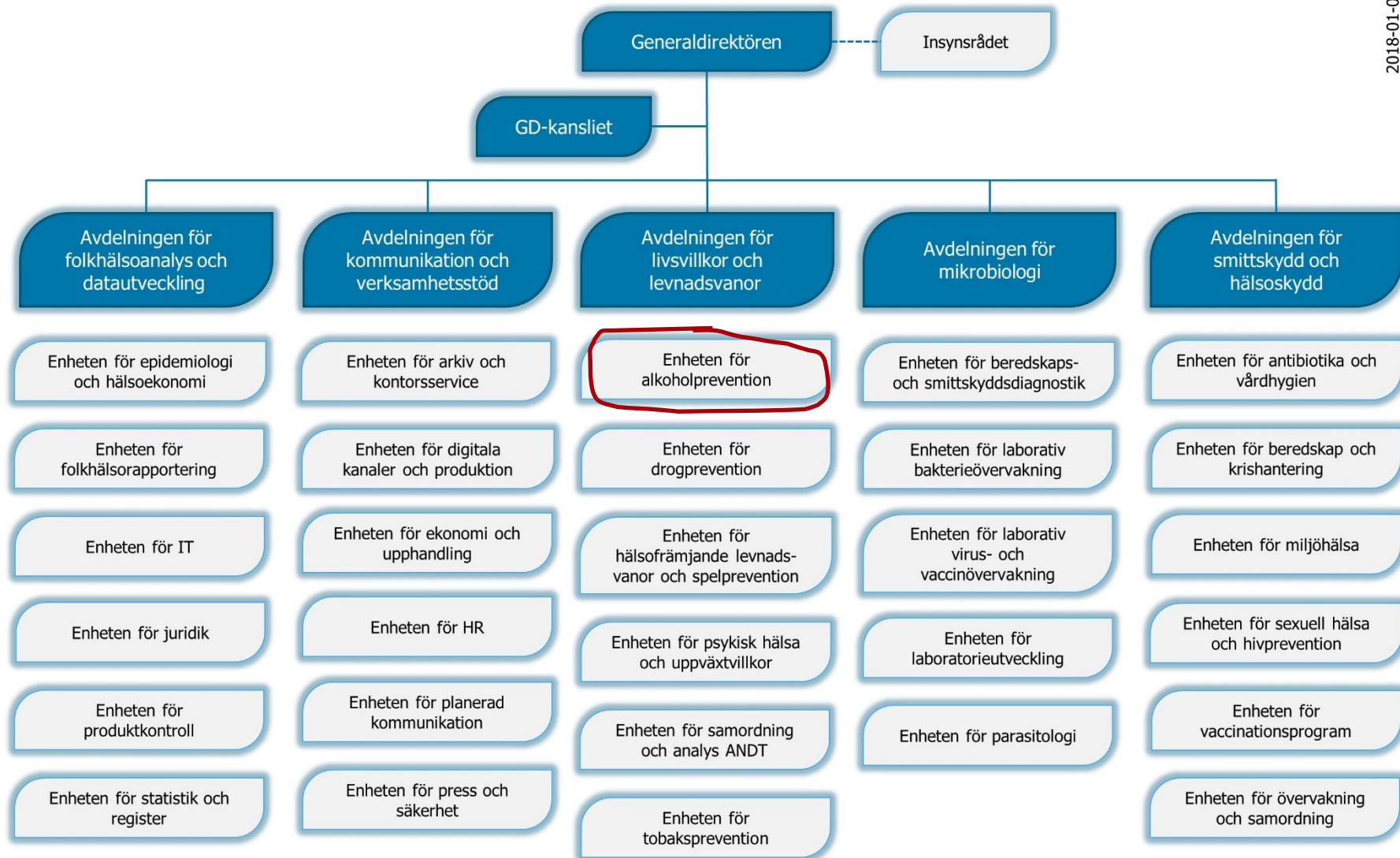
Genom att ...

- följa befolkningens hälsoläge och de faktorer som påverkar
- bidra till ett effektivt smittskydd i landet
- medverka till minskad negativ miljöpåverkan på människors hälsa
- identifiera vilka folkhälsoområden som behöver effektiva insatser
- utvärdera folkhälsoinsatser

... bidrar Folkhälsomyndigheten till de samhälleliga förutsättningarna för en god hälsa på lika villkor för alla.

Korta fakta om myndigheten

- Folkhälsomyndigheten bildades 1 januari 2014.
- Vi är en nationell kunskapsmyndighet med ett övergripande ansvar för folkhälsofrågor.
- Verksamheten bedrivs i Solna och i Östersund.
- Myndigheten har cirka 490 anställda.

Uppdraget på alkoholområdet

FOHM:s uppdrag på alkoholområdet

Vårt uppdrag inom alkoholområdet består av tre delar:

- att ta fram, sammanställa och sprida **kunskapsstöd** för att förebygga alkoholrelaterad ohälsa,
- **tillsynsvägledning** inom områdena alkoholservering och folkölsförsäljning,
- **omedelbar tillsyn** över näringsidkare som bedriver handel med teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat eller som tillverkar alkoholdrycker.

Mål

Övergripande mål för alkoholprevention:

- bidra till minskade sociala och medicinska skadeverkningar av alkoholkonsumtion och till jämlik hälsa.

Övergripande mål för tillsyn och tillsynsvägledning:

- bidra till att all försäljning av alkohol sker ansvarfullt och enligt gällande lagar och bestämmelser.

Aktuellt senaste halvåret och framåt

Kunskapsstöd

- Utblick folkhälsa om föräldraskapsfaktors effekt på alkoholanvändning bland unga
- Faktablad om tillgänglighetsbegränsande åtgärders effekt på ungas alkoholanvändning
- Systematisk litteraturöversikt om samband låg alkoholkonsumtion under graviditet och skador på barnet
- Uppdrag om alkoholförebyggande åtgärders kostnadseffektivitet och deras effekt på ojämlikhet i hälsa

Tillsyn

- Tillsynsbesök tillverkning utanför skatteupplag
- Utskick och webbinfo om nya regler för fullständig denaturering
- Upphävande av föreskrift lagerdeklaration vin- och druvmust
- Nya webbtexter och blanketter för anmälan teknisk sprit
- Uppdaterad tillsynsplan
- Löpande arbete med anmälan, dispensärenden, etanolrapporter, frågor och svar mm

Tillsynsvägledning

- Regeringsuppdrag förenkling för restaurangföretagare
- Uppdatering av publikationen "Modell för kommunala riktlinjer för alkoholservering"
- Utveckla webbaserad tillsynsvägledning
- Ta fram tillsynsvägledningsplan
- Utvärdering kontrollköp
- Revidera nationella bedömningskriterierna
- Löpande arbete med råd och stöd samt uppföljning

Alkoholregister och Kunskapsprov

Centralt register

- Säkrat på Alkoholregistret och Kunskapsprov i två olika system

Alkoholregister

- Utskick av underlag för restaurangrapporter och etanolrapporter
- Säkrare hantering av användarkonto
- Publicering av statistik om antal serveringstillstånd och öppettider
- Anpassning till nya dataskyddsförordningen

Kunskapsprov

- Säkrare hantering av användarkonto
- Ny design kunskapsprov
- Anpassning till nya dataskyddsförordningen

Normering

Behov av revidering av befintliga föreskrifter

- FoHMFS (2014:6) föreskrifter och allmänna råd om tillståndsbevis.
- FoHMFS (2014:7) föreskrifter om kunskapsprov.
- FoHMFS 2014:4 Folkhälsomyndighetens föreskrifter om teknisk sprit.
- FoHMFS 2014:10 Folkhälsomyndighetens föreskrifter om alkoholhaltiga preparat.

Ev kommande behov av att ta fram nya föreskrifter

- Krav på anmälan, rapportering och egenkontrollprogram för transportörer distanshandel.
- Anmälningsplikt för tillverkning av sprit och alkoholdrycker.
- Krav på lokaler för skattebefriade förbrukares tillverkning av sprit och alkoholdrycker
- FoHMFS (2014:5) föreskrifter om statistiska uppgifter avseende servering.
- FoHMFS (2014:2) föreskrifter om statistiska uppgifter avseende tillverkning av alkoholdrycker och partihandel med spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker.

Förändrad tillsynsvägledning!?

FOHM:s tillsynsvägledning

Syftar till

- att skapa förutsättningar för en rättssäker, likvärdig, samordnad och effektiv kommunal alkoholtillsyn som bidrar till att uppfylla alkohollagens och tobakslagens intentioner.

Består av:

- stöd och råd,
- samordning,
- uppföljning och utvärdering.

Riktat sig i första hand till:

- länsstyrelserna

Uppföljning och utvärdering

- Fortsätta genomföra Länsrapportens undersökning och återkoppla resultaten via länsstyrelser och via Indikatorlabbet.
- Stärka analysen av inkommen data och "föda in" resultaten i arbetet med övriga delar i tillsynsvägledningen, inkluderar bl.a.:
 - domar,
 - underrättelser,
 - tillsynsplaner,
 - kommunala beslut, t.ex. serverings- och provsmakningstillstånd och ingripanden,
 - inkomna frågeställningar mm.
- Genomföra prioriteringar och tolkning av resultaten i dialog med länsstyrelserna

Stöd och råd

- Ta fram lättillgänglig vägledning, som är till nytta för våra målgrupper
- Gå från reaktivt till proaktivt arbetssätt
- Systematisk behovsinventering genom vår uppföljning samt:
 - Regelbunden dialog med chefer och tillsynshandläggare på länsstyrelserna
 - Analys av inkomna frågor
- Utveckla lättillgängliga och tydliga former med fokus på:
 - vägledning direkt på webben
 - föreskrifter när bemyndigande finns
 - allmänna råd

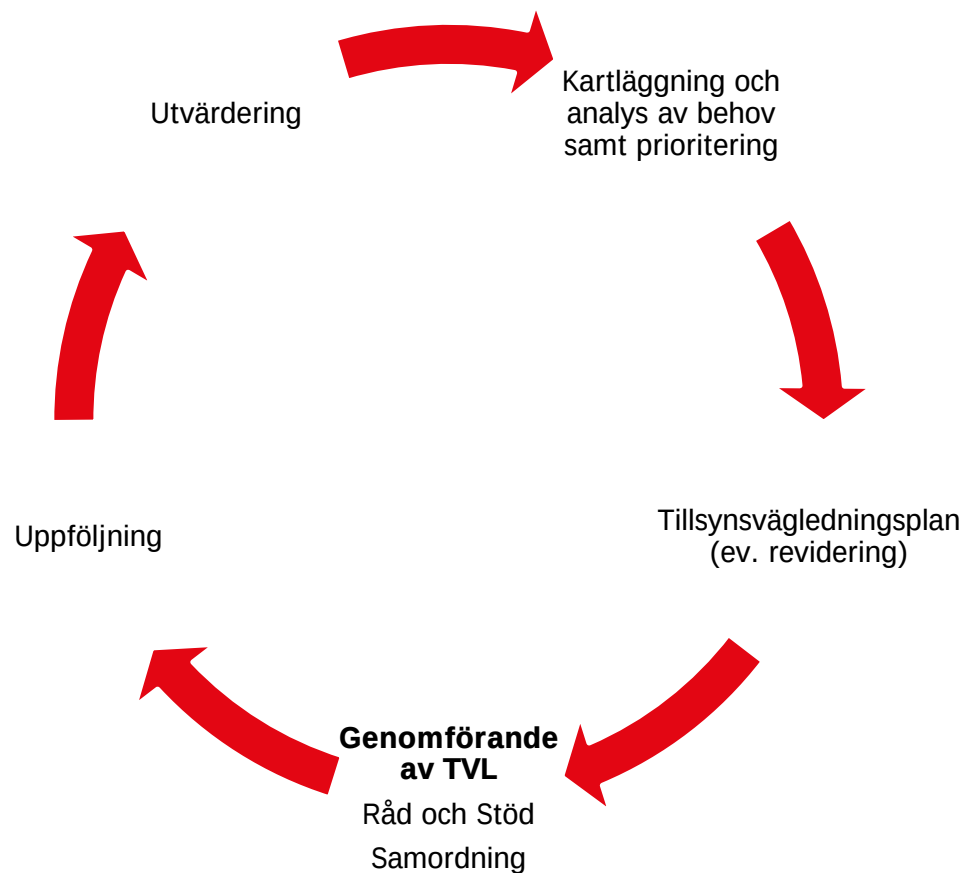

Samordning

- Bidra till en likvärdig och samordnad tillsyn i hela landet.
- Gå från obefintlig till befintlig verksamhet.
- Systematisk behovsinventering genom vår uppföljning samt:
 - Regelbunden dialog med chefer och tillsynshandläggare på länsstyrelserna
- Prioritera tillsynsprojekt utifrån behovspriomodell.
- Samordna nationella tillsynsprojekt på strategiskt viktiga områden med god framförhållning.

Tillsynsvägledningsplan – planerad process

Utmaningar

Finns det utmaningar?

- Behoven större än vad som är möjligt att fylla
- Kunskapsluckor
- Mer....
- Utveckling inom EU

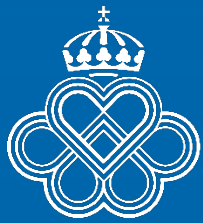
Christina Sundien

Regler som stöd

- Alkohollagen
- Alkoholförordningen
- Föreskrifter
- Inte handboken!

Lars Owesson

Folkhälsomyndigheten

Tack!

